

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 30. aprila 1899.

Štev. 12.

Vabilo

k

10. letnemu občnemu zboru

katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem,

ki se bode vršil

v četrtek dné 18. maja 1899. leta

v Celovcu

v dvorani gostilne „pri Sandwirtu“.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Vspored:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika o delovanju društva v preteklem letu.
3. Zapisovanje novih udov in vplačevanje letnih doneskov.
4. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov.
5. Poročila o državnem in deželnem zboru.
6. Razne razprave, predlogi in nasveti.

K temu shodu uljudno vabimo vse ude političnega društva in tiste slovenske rodoljube, ki se želijo zborovanja udeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov vpeljani biti.

Odbor.

C. kr. deželni šolski nadzornik Palla in šola v Selah.

„Piu luce.“ — „Več lučil!“

„Da se izve resnica na vse strani, treba čuti zvana glas na obe plati.“

Pri šolski razpravi v našem deželnem zboru je v XI. seji dné 24. sušca t. l. c. kr. deželni šolski nadzornik Palla opisoval tudi šolske razmere v Selah. Po stenografičnem zapisniku je med drugim dobesedno govoril tako-le:

„Pokazati vam hočem še drugo podobo dvojezične šole, to je šola v Selah, v zeló oddaljeni dolini. Selanska dolina do l. 1895. ni imela nobene šole; v šolskem letu

1895/96. je dobila enorazredno ljudsko šolo. Šolarjev se je oglasilo toliko, da v najeti hiši niso imeli prostora. Krajni šolski svet je bil kar osupnen („ganz paff!“), da je prihajalo toliko otrok, ki so šolo pridno obiskovali. Zato je privolil, da se je zidalo posebno poslopje za dvorazredno šolo. Minulo je leto dni in lansko leto je bila nova šola blagoslovljena. Šola ima dva razreda in je dvojezično uravnana. Poučujeta torej dva učitelja: eden zna izvrstno slovensko in kaj pa da tudi nemško, drugi zna prav dobro nemško, a tudi slovensčine je popolnoma zmožen. Ni tedaj nikakor ne kake zapreke, pa ljudstvo, ki stanuje v tej planinski in samotni dolini, želi, da naj se domači otroci učijo tudi nemščine. Meni so razmere na tej šoli natančno znane in jaz morem reči, da je šola v Selah prav izvrstna.

Ko so lani novo šolo blagoslovili in svojemu namenu izročili, bil je navzoč tudi c. kr. okrajni šolski nadzornik (g. Preschern). Nekateri kmetje so porabili trenutek, ko jih nihče ni opazoval, prithotapili so se skrivši do okrajnega šolskega nadzornika ter mu polni skrbi in bojzani („geheimnissvoll“) zašepetali na uho, vprašaje ga: „Gospod! ali je res, da bode naša šola slovenska, ne pa tudi nemška?“ Nadzornik jim odgovori: „Ne, o tem ni govora, šola bode jezikovno tako uravnana, kakor si to želijo prebivalci šolske občine v Selah. Nič se ne sme prenačljiti. Ako se bode dokazalo, da je sedanja uravnava dvojezične šole dobra, bode ostalo pri tem. Vi se imate še le prepričati, ali se vaši otroci kaj pravega naučijo, potem vas bodemo vprašali mi, ali pa se bote vi sami oglasili in izrekli svojo željo, kako naj bo vaša šola jezikovno urejena.“

Kmetje so s sedanjo šolsko uravnavo jako zadovoljni. Sicer deluje Selanska šola tudi, kar slovensčino zadeva, prav dobro. Šolarji govorijo, berejo in pišejo v drugem letu ravno tako dobro nemško, kakor slovensko.

Slučajno („der Zufall wollte es“) je bil včeraj nek Selanski kmet v Celovcu na trgu. Vprašan je bil, „Kako ste zadovoljni s šolo?“ Kmet je odgovoril: „Prav izvrstno. Mi nikakor ne želimo, da bi kedaj se kaj spremenilo. (Klici: Čujte!) Otroci hodijo prav radi v šolo, učijo se pridno, kolikor od njih le zeleti moremo. V celi šolski občini je seveda neka oseba in ta je edina, ki želi, da postane šola slovenska!“ (Klici: Čujte in posmeh!)“

Tako je g. deželni šolski nadzornik Palla od besede do besede pojasnoval razmere nove šole v Selah. Podoba, katero je g. Palla v pričo deželnih poslancev dné 24. sušca slikal z napisom: „Dvojezična šola v Selah,“ je na prvi pogled zares prav krasna in zapeljiva; skoraj bi vrlim Selancem svetovali, naj si priskrbijo to prežlahtno sliko ter njej po svojih izbah privoščijo umetniku v slavo in zahvalo prvo mesto. A oglejmo si Pallatovo slikarstvo v pravi razsvetljavi; takoj bomo opazili na njej pego za pego, marogo za marogo; spoznali bomo, da g. c. kr. deželni nadzornik podobe o selskih šolskih razmerah ni risal v luči resnice in pravičnosti, ampak v mraku strankarske domišljije in na premakljivem stališču nezanesljivih

poročil. Naša sodba o Pallatovem umotvoru je trpka, a kar trdimo in sodimo, tudi dokažemo.

Kaj je torej resnica o šolskih razmerah v Selah?

Resnica je prvič, da šteje šolska občina v Selah 1070 prebivalcev, ki so od prvega do zadnjega pristni Slovenci. Samo 6 moških je zmožnih nemščine v besedi in pisavi, 8 drugih lomi za šlo nekaj nemščine. Novo šolo obiskuje blizu 100 otrok, ki so od mlajšega do starejšega vsi slovenskega rodu.

Resnica je drugič, da imajo slovenski starejši, torej tudi Selani po prirojenih, naravnih in državnih postavah pravico tirjati za svoje slovenske otroke slovensko šolo, t. j. tako uravnano šolo, da se šolarji od prvega do zadnjega šolskega leta v vseh učnih predmetih poučujejo na podlagi svojega maternega jezika, kar pa nikakor ne izključuje, da se n. pr. od četrtega leta naprej otroci, katerih starejši to želijo, učijo tudi nemščine, kolikor jim je za vsakdanje življenje treba.

Resnica je tretjič: Selanska občina je po svojih postavnih zastopnikih: vsled enoglasnega sklepa krajnega šolskega sveta in občinskega odbora z dné 1. dec. 1895, oziroma 23. svečana 1896 c. kr. deželni šolski svet v Celovcu prosila za slovensko šolo v Selah, in za tako šolo se poteguje še dandanes. C. kr. dež. šolski svet se ni oziral na opravičeno prošnjo onih, ki morajo šolo vzdrževati. Občini še do danes ni odgovoril pismeno; namesto tečnega kruha slovenske šole je prosilec usilil neprebavljivi kamen dvojezične, prav za prav nemške šole!

Resnica je četrtrič: Odkar je ustanovljena nova šola v Selah, je c. kr. deželni šolski nadzornik Palla še ni osebno obiskal. Z nekakim ponosom pa vendar zatrjuje: „Meni so razmere na tej šoli po vsem znane in jaz morem reči, da je šola prav izvrstna.“ „Kmetje so s sedanjo šolsko uravnavo zeló zadovoljni.“ — „Šolarji govorijo, berejo in pišejo v drugem letu ravno tako dobro slovensko, kakor nemško.“ Gospod c. kr. deželni šolski nadzornik! Klanjamo se Vašej nedotakljivi sodbi, a ne zamerite, če Vašim merodajnim besedam vendarle ne verjamemo in Vam povemo, da ste „farbali“ Vašo sliko o Selski šoli in njenem sadu tako žareče in tako narobe, da se treznemu,

PODLISTEK.

Sv. Oče Leon XIII. v cerkvi sv. Petra.

(Poročilo „Mira“ iz Rima.)

Dovolite, gosp. urednik, da Vam v sledečih vrstah poročam o prelepi slavnosti, ki se je vršila dné 16. aprila t. l. t. v cerkvi sv. Petra. Sv. Oče Leon XIII. je prišel ta dan po svojih boleznih prvičkrat v imenovani preveličastni hram božji k slovesni daritvi sv. maše.

Bil je krasen dan. Pretekli teden je vedno deževalo, a včeraj se je razjasnilo, kakor v čast veliki slavnosti, koja se je vršila v cerkvi vseh cerkvâ. Bil sem že ob pol osmih na trgu sv. Petra. Sredi črez trg je nastavila laška vlada svoje vojake, ki so branili ljudstvu v cerkev pred 8. uro. To vam je bila gnječa! Kje bodo odprli, da bodo dali vhod? tako smo se vprašali. Na cerkvi je odbilo 8. uro. Na levi strani so prodrli nekateri vojake in hajdi proti vhodu! Bilo je čudno videti, kako so leteli ljudje proti cerkvi: Moški, ženske, sestre, duhovniki v različnih nošah. Tu pa tam je padel marsikdo na ljubeznjivo mater zemljo in drugi na njega. Za množico so drli vojaki, da bi jih vjeli, ali ljudstvo je le tembolj burilo za njimi. V kratkem je bilo kakih 60.000 ljudi v cerkvi. K sreči sem se preril do konca cerkve. Pomislite, toliko ljudi; kako je gromelo po veliki stavbi, kakor če morskimi valovi tresnejo ob mogočne skale. Čakali smo do 1/2.11. ure. Seveda v taki gnječi, kjer si moral

vedno gledati na lastno življenje, ni bilo mogoče moliti kaj posebnega. Stal sem tam od 8. do 1/2.1. ure, tedaj več kot štiri ure; potili smo se, da je bilo joj.

Cerkev sv. Petra je ogromna stavba. Čim večkrat prideš vanjo, tem večja se ti zdi; sezidana je tako ogromno in primerno, da se kar čudiš. Nič ni premajhno in nič preveliko. Da si vsaj malo predočite njeno velikost, evo vam primere!! Nad grobom sv. Petra vzraščata cerkev v mogočno kupolo, ki je od znotraj vseskozi pokrita z dragocenimi mozaiki (t. j. podobami, napravljenimi iz raznobarvenih kamenčkov.) Pod kupolo na desni strani vidiš podobo evangelista, ki drži pero v roki. Monsignor de Waal nam je pokazal nekoč cerkev in nam je rekel: „Da si morete nekoliko pojasniti mogočnost te cerkve, povem vam, da je ono pero dolgo 1 1/2 meter; in od spodaj se vidi, kakor navadno pero.“

Po sredi cerkve bila je napravljena dvojna ograja, med katero je prišel sv. Oče v veličastnem sprevodu. Ob obeh straneh omenjene ograje se je gnetilo ljudstvo. Pred ograjo so bili nastavljeni papeževi vojaki, vsi rimski patriciji (meščani), ki so ostali zvesti sv. Očetu. Istotako so stali na vhodu k velikemu altarju Švicarji, ki imajo jako lepo opravilo. Med vojaki so bili nastavljeni strežaji, ki so vsakega vzdignili iz ljudstva v ograjo, ako mu je prihajalo slabo, in ga odvedli na dostojen kraj. Istotako je prihajalo in odhajalo brezštevilo duhovščine, višje in nižje. V stranskih kapelah so napravili na obeh straneh po dve lekarni, kjer si je vsaki lahko zastoj poiskal zdravila, ako mu je prihajalo slabo.

Altar stoji sredi pod kupolo in na tem altarju daruje papež mašo proti ljudstvu obrnjen. Za tem altarjem je bil napravljen krasen prestol za sv. Očeta. Ob obeh straneh altarja so se zbrali odličnjaki: poslanci iz vseh evropskih držav, visoke gospe iz Rima itd. Jaz sem stal prav spredaj, kakor sem že omenil. Zraven mene je stal nek Nemeč iz Pomorskega na severnem Nemškem, luteranec, in je težkim srcem pričakoval sv. Očeta. Bil je orjaške postave, in ko se je nastavil prav trdno, ga noben človek ni mogel odriniti z njegovega mesta. Tudi jaz sem se mogel malo oddahniti zraven njega. On me je vprašal marsikaj o papežu, o Rimu itd. Zanimal se je prav vidno za vse. Pozneje mi je povedal, da je profesor na neki gimnaziji. Tudi jaz sem ga marsikaj poprašal. „Dà“, je rekel: „Kdor je bil v Rimu in ni videl papeža, ta ni bil v Rimu. Jaz sem prav srečen, da sem prišel o tako lepi priložnosti v Rim. Bil sem v Siciliji, včeraj sem hotel zapustiti Rim ali počakal sem vendarle. In zdaj sem tukaj, rad prestanem vse, da le vidim sv. Očeta.“ Pravil sem mu o Švicarjih, papeževih vojaki iz Švice. Mnogi iz teh pridejo kot vojaki k sv. Očetu na 12 let. Med tem časom učé se bogoslovja in ko so odslužili 12 let, posveče jih v duhovnike in povrnejo se v domovino kot ognjeviti duhovniki, vsi navdušeni za sveto cerkev in sv. Očeta. „Dà, to so gotovo izvrstni duhovni,“ mi je odvrnil. — Tako sva se pogovarjala o tem in onem z večkratnimi premorki. Nastal je namreč včasih nek šum, kakor da je že prišel sveti Oče. Ali trajalo je še dolgo do 1/2.11. ure.

Naenkrat prične vpitje na spodnjem kraju. Bilo je kakor v hudem viharju. In glej, tam pri-

➡ **Pristopite slovenskemu kat.-pol. in gosp. društvu!** ➡

razsodnemu človeku kar blišči in moti pred očmi! Vi pravite, „kmetje so s sedanjo šolsko uravnavo zelo zadovoljni,“ mi pa trdimo in dokažemo na podlagi uradnih pisem, ki ležijo morda zaprašena v kakšnji omari c. kr. deželnega šolskega sveta v Celovcu, da so Selski kmetje s šolo prav nezadovoljni. Vi trdite, „da šolarji v drugem letu govorijo, berejo in pišejo ravno tako dobro slovensko kakor nemško.“ — Za Boga! Gosp. c. kr. deželni šolski nadzornik! Ali verjamete tem svojim besedam? Mi in z nami vred nepristranski, izkušeni in razsodni učitelji in starejši kaj takega ne verjamemo. Bridka izkušnja nam pričuje kaj drugega. Drugod, kjer prebivajo koroški Slovenci, imamo — to Vam šepetamo na uho, ker se tega pri šolski razpravi dné 24. sušca ravno niste spominjali — 82 tako imenovanih „utrakvističnih“, t. j. dvojezičnih šol, katere mora obiskati blizu 11.400 slovenskih otrok. Slovenski šolarji hodijo 6, 7 do 8 let v take šole, imamo pa dokaze v rokah, da učenci v šestih, sedmih in celo osmih letih ne znajo še svojega imena pisati s slovenskimi črkami! To je sad hvalisanih dvojezičnih šol za koroške Slovence; o vsem drugem za danes molčimo.

Oh slovenski Selani! Kako Vas zavidamo, da Vas je c. kr. deželni šolski nadzornik po svoji živo barvani slikarji Vaših šolskih razmer po celem omikanem svetu proslavljal na veke vekov! Kako ste vendar srečni! Imate dva tako sposobna učitelja, imate tako brihtne in nadarjene otroke, da že v drugem šolskem letu berejo, pišejo, celo govorijo ne samo v svojem maternem slovenskem, ampak tudi v tujem, nemškem jeziku. To so ja pravi čudaki! Kaj bi bilo, če bi Vašo novo šolo prihodnje leto poslali v svetovno razstavo v Pariz? Prvo darilo bi Vašim otrokom in Vašej šoli poklonili!

Proti koncu svoje razprave o selski šoli se sklicuje g. Palla še na razgovor z nekim Selanom, ki je dné 23. sušca t. l. na vprašanje: „Kako ste zadovoljni s šolo?“ odgovoril: „Prav izvrstno. Mi nikakor ne želimo, da bi kedaj se kaj spremenilo.“

C. kr. deželni šolski nadzornik je tudi s tem kmetom nekako „farbal“ podoba o selski šoli. On je rekel: „Der Zufall wolte es, dass ein Bauer von Zell gestern in Klagenfurt zu Markte war,“ t. j. „Slučaj je hotel, da je bil nek kmet iz Sel včeraj v Celovcu na trgu.“

Resnica je, da Selani navadno vsaki tržni dan (četrtke) privražajo svoje pridelke in izdelke v Celovec. Resnica pa je tudi, da je g. Palla ravno isti tržni dan, četrtek dné 23. sušca iz popolno zanesljivega vira poizvedel, da bodo drugi dan slovenski poslanci ob priložnosti šolske razprave se pritožili zoper to, da c. kr. deželni šolski svet ne ustreza želji in prošnji Selske občine za slovensko šolo. V zadregi je bil, a vedel si je pomagati. Četrtek dné 23. sušca je bil ravno tržni dan v Celovcu; takoj je stikal g. Palla sam ali njegov zapni mož na celovškem trgu po kakem kmetu Selanu, kateri bi mu služil kot glavna priča zoper slovensko šolo za slovenske Selane. Prej ko ne si je izbral enega izmed tistih „Nikodemov“, ki so selani, ko je bila Selska nova šola blagoslovljena, po Preschernovem poročilu skrivši pririli do navzočega okrajnega nadzornika. (Kdor pa se skriva pri jasnem dnevu, ta ima slabo vest!) G. Palla je toraj nekoliko prikričal ali zavijal resnico, ko je

rekel: „Der Zufall wollte es“, t. j.: „pripetilo se je po naključju“ — to ni bil slučaj, ampak previdna in premišljena namera. G. slikar si je vedoma in nalašč izbral Selana-kmeta, da mu njegov razgovor služi za „Staffage“ — kot oproda za mračno razsvetljavo svoje slikarije o Selski šoli.

Sicer pa smo g. c. kr. deželnemu šolskemu nadzorniku prav hvaležni, da nam je od besede do besede prijavil v stenografičnem zapisniku pogovor s tem Selanom. Kajti ob koncu razgovora kmetu polaga te-le besede na usta: „V celi šolski občini je seveda neka oseba in ta je edina, katera želi, da se šola posloveni — da postane slovenska.“ To je bila zadnja poteza, s katero je dočel g. Palla svojo slavno podobo o selskih šolskih razmerah. Nemško-liberalni poslanci so mu pritrdili ter z glasnim posmehom se maščevali nad ono „edino osebo“, ki slovenskim otrokom želi slovenski pouk. A rogali in smejali so se prezgodaj; kajti osmešil se je, kar bomo takoj dokazali, s svojo popolnoma neresnično izjavo oni kmet, katerega imena nam g. govornik žalibog ni povedal; opeknel se je še bolj g. deželni nadzornik Palla, ker je neznanemu kmetu sedel na limanice in ker si je upal, brez prejšnje natančne poizvedbe pred deželno zbornico kot zastopnik najvišje c. kr. deželne šolske vlade pogrevati take neslane zvijače ter zavratno in porogljivo napadati — vsaj tako vsi slutimo — vč. dušnega pastirja v Selah — uzornega duhovnika, ki se pred zbornico ne more in ne sme braniti! Tako javno postopati brez vsega dokaza, pač ni lepo, ni dostojno, ni krščansko!

Pomislimo še to. G. nadzornik Palla je vedel, da pride pri šolski razpravi šola v Selah v razgovor, pri katerem bode on zastopal c. kr. vlado. Pri cesarskih uradih velja ravnilo: „Quod non est in actis, non est in mundo“ — to je po naše: „Kar ni v uradnih spisih, nema veljave.“ Kot vestni vladni zastopnik je imel tudi g. c. kr. deželni šolski nadzornik sveto dolžnost, na podlagi uradnih aktov (spisov) in obravnava prepričati se, kakšno šolo so želeli in še dandanes želijo slovenski Selani v svoji občini. Tega pa g. nadzornik ni storil; skliceval se je pri razpravi rajši na tistih par kmetov, ki so se pritihotapili skrivši k okrajnemu nadzorniku Preschernu in na onega nepoznanega kmeta, na katerega je „slučajno“ (?) zadel na celovškem trgu. Tem neznanim pričam gospod slepo verjame, verjame tudi in še porogljivo povdarja nesramno zvijačo: „da je v Selah le edina oseba, ki želi slovensko šolo!“

Ker se pa g. c. kr. deželnemu nadzorniku ne poljubi, stikovati v pisarnični omari po nerešenih šolskih spisih, pridemo mu na pomoč ter ga uljudno prosimo, naj blagovoli v boljši pouk vzeti na znanje to-le uradno vlogo z dné 26. svečana 1896, v kateri ne prosi kaka posamezna, torej tudi ne ona „edina“ oseba, ampak prosijo pravni in postavni zastopniki selske šolske in politične občine za slovensko šolo.

Prošnja se glasi tako-le:

Visoki c. kr. deželni šolski svet

Celovec.

Tukajšnji krajni šolski svet je sklenil v svoji seji dné 1. dec. 1895. o novo ustanovljeni šoli v Selah (fara), naj se vpelje po vzgledu šole v St. Jakobu v Rožu pouk tako, da

bodi poučni jezik materinski, t. j. slovenski. Od četrtega leta naprej naj se na podlagi pridobljenega znanja prične z nemškim poukom kot postranskim predmetom.

S tem sklepom se je vjemalo vse prebivalstvo v Selah, pa že v kratkem času se je pokazalo, da se tej zahtevi ne vstreže in to je pouzročilo več pritožb.

Zavoljo tega je bila sklicana za dan 23. febr. t. l. seja občinskega odbora, v kateri se je sklenila sledeča

prošnja:

Visoki c. kr. deželni šolski svet naj blagovoli ukazati, da se na doslej še začasni šoli v Selah (fara) poučuje po začetkoma navedenem sklepu krajnega šolskega sveta, da se tako vstreže upravičenim željam in prošnjam prebivalcev.

V Selah, dné 26. febr. 1896.

Janez Kelih,

Ljubše,

župan.

zapisnikar.

L.S.

Fr. Robljek, Jožef Oraše, Jurij Hribernik, Blaž Mak, Janez Robljek, Val. Uznik, Filip Uznik, Tom. Doujak, Pr. Mlečnik, Štef. Sakelšek.

Pretekla sta dva meseca, začelo se je po Veliki noči novo šolsko leto, a prosilec od c. kr. deželnega šolskega sveta niso dobili nijednega odgovora; dobili pa so dvojezično, prav za prav nemško šolo, zoper katero so vnovič ugovarjali. Občinski odbor je s pismom z dné 14. aprila 1896, št. 624, prosil slovenske državne poslance za posredovanje. Prosimo g. c. kr. deželnega šolskega nadzornika, naj pogleda v stenografični zapisnik državnega zbora XI. zasedanja 489. seja z dné 7. majnika 1896. Na strani 24.767 naj prebere dotično interpelacijo, v kateri navedejo slovenski poslanci zgoraj omenjeno prošnjo selskega občinskega zastopa in pristavijo: „Ta v državnih zakonih utemeljena prošnja je bila takoj c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Celovcu odposlana, kateri je pa še do danes ni rešil. Vprašajo torej ministra za uk in bogočastje: „Ali je volje

1. poklicati c. kr. deželni šolski svet v Celovcu zaradi te vnemarnosti na odgovor? in

2. njemu naročiti, da prošnjo selske občine nemudoma reši.“

Kaj je bivši učni minister Gauč ukrenil na to vprašanje, nam ni znano. Vemo pa, da naš c. kr. deželni šolski svet selske prošnje za slovensko šolo do današnjega dné ni rešil. Vrli občinski zastop pa se ne dá ugnati v kozji rog. Vsled sklepa odborove seje dné 23. vinotoka 1898 je vnovič ugovarjal proti usiljeni dvojezični šolski uravnavi ter enoglasno sklenil to-le pritožbo:

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje!

Občina Sele-Zell v okraju Celovec-Klagenfurt vzdržuje enorazredno šolo v Selah-Zell, katera zdaj ima postati dvo-razredna, in to šolo obiskuje 98 slovenskih otrok.

Prebivalci naše občine so vsi Slovenci. Šola pa je skoro popolnoma nemška.

V učnem načrtu za ljudske šole, ki ga je izdal visoki c. kr. deželni šolski svet za Koroško dné 2. avgusta 1875, št. 1249, slovenski jezik ni niti vsprejet med učne predmete, ampak je le nemški jezik kot učni jezik vpeljan.

Edino, kar se slovensčini dovoljuje, je to, da se smejo v začetku reči, katere otroci okoli sebe vidijo, imenovati tudi v slovenskem jeziku.

Učne knjige so razun „slovensko-nemškega „Abecednika“ in „Katekizma“ vse nemške.

Po členu 19. temeljnih postav od dné 21. decembra 1. 1867., št. 142. drž. zak., in po § 6. drž. šolskih postav od 2. maja 1. 1883. imamo pravico zahtevati, da se uvede v navedene šole slovenski jezik kot učni jezik, ki ima po § 51. šolskih naredb visokega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje od dné 20. avgusta 1. 1870., št. 7648., biti materni jezik.

Podpisani občinski odbor sklenil je torej v svoji seji dné 23. vinotoka 1. 1898., da vložijo zoper omenjeno naredbo

nesó sv. Očeta visoko na prestolu. Bil je nebeški pogled! Le mislite si: Opravljen v dragoceno zlato obleko, kronan s trikratno krono, takozvano tiaro, bil je papež na visokem sedežu ter je blagoslovljal vpijoče ljudstvo: „Eviva il papa re! Eviva il re di Roma! Eviva! Eviva! Eviva!“ (to se pravi: „Živel papež kralj! Živel kralj Rimski!) Med te besede se je vpletal marsikaki „Slava!“ „Eljen!“ „Hoch!“ in seveda tudi moj „Živio!“ Sv. Oče bil je, kakor omenjeno, minuli mesec hudo bolan, in čeravno je že zelo star, so ga začetkom marca vendar operirali na nogi. Srečno je preстал bolezen in včeraj se je zopet pokazal ljudstvu, da se Bogu očitno zahvali za zdravje. Papež je star 90 let, je majhne postave in zelo plemenitega obraza. Imel je danes očali, koje še nisem videl pri njem. Vedno se je vzdigoval na prestolu in blagoslovljal od samega veselja navdušeno ljudstvo zdaj na desno, zdaj na levo. Krasen pogled! Res mislil sem si, ni mogoče, da je tak stariček še tako živahen; sam Bog ga vzdržuje.

Prinesli so ga vedno bližje. Počasno, počasno, a vendar-le. Spredaj je šlo mnogo škofov in 16 kardinalov, potem pa njegova žlahtna straža (garda dei nobili). Teh je bilo kakih 30. To so vam junaki. Strašno dolge postave. Jaz sem vendar tudi precejšnje postave, ali tem sem segel komaj do vrata. Bili so v zelo okusni obleki. Na to so prinesli sv. Očeta na visokem prestolu. Človeka zgrabi taka navdušenost, da se ne moreš zdržati. „Živio!“ sem zavpil med množico. Nek gospod z Ogerskega se je začetkoma jezil, da v cerkvi tako vpijejo, ali komaj se mu je približal sv. Oče, je tudi on začel „Eljen!“ vpiti, kar mu je grlo dopustilo. Jaz

sem opazal našega znanca, nemškega protestanta. Začetkoma je zrl kar v jednomer sv. Očeta. Videl sem ga, kako so se mu vzdigale mogočne prsi, ko se je približal apostolski stariček. H koncu se ni mogel več zdržati, stegnil je obe roki proti sv. Očetu in ga pozdravil z mogočnim klicem. Človek ne verjame, kako čuden utis napravi sv. Oče na vsakega došleca.

Nesli so ga mimo nas, krog groba sv. apostola Petra na prestol. Ker je še preslab, ni mogel sam brati maše. Škofovsko mašo je pel palestinski kardinal, škof Mazzela. Sv. Očetu je pa kot oseben ceremonijer služil kardinal Steinhuber. Jaz sem stal na jako ugodnem mestu. Videl sem sv. Očeta med sv. mašo in tudi kako ponižno je pokleknil pred povzdigovanjem do obhajila in molil za sv. cerkev. Med sv. mašo so mu sneli tiaro in mu položili dragoceno mitro na glavo. Pela je sikstinska kapela zares krasno. Po sv. maši so zopet vzdignili sv. Očeta in ga prinesli sredi cerkve pred sv. oltar, da so ga vsi vidili. Tamkaj je pokleknil kardinal Steinhuber pred njega in mu odprl neko knjigo, iz katere je nato sv. Oče pel veliki blagoslov „urbi et orbi“. Ta blagoslov daje le ob slavnostih čez mesto Rim in čez cel svet. Prav dobro sem mogel slišati njegov glas. Ljudje niso hoteli verjeti, da on poje, postala je tišina in evo: kako močno je pel. Nato je kardinal prečital odpustek 7 let in 7 kvadragen, ki ga je podaril sv. Oče na današnji dan vsem prisotnim. Ko je končal, nastal je zopet mogočen vihar, ljudje so kar besneli od samega veselja in od prevelike navdušenosti. Tisoče rut je plapolalo po zraku v pozdrav sv. Očetu. Počasno so ga odnesli; še le

ko je popolnoma izginil, se je ljudstvo malo od-dahnilo in drvelo iz cerkve. — Počakal sem še precej časa, da se je cerkev malo spraznila, in potem sem tudi sam stopil iz cerkve. Bil je zopet krasen pogled na trg sv. Petra, na katerem je bilo vse polno ljudstva. — Tako je končal ta krasni dan. Zunaj cerkve došel je naš protestant k nam: „Gospodje, zahvalim se vam, da ste bili tako prijazni z menoj. Zares, današnjega dneva ne bom zabil nikdar. Pretreslo me je prav do dna srca. Molite za me!“ Mislil sem si: ta protestant je tudi čutil, kje je doma, da je le v cerkvi sv. Petra, v naročju sv. katoliške cerkve, pri sv. Očetu resnica doma. Čutil je vse to — morda bo božja milost še večji sad povzročila. Jaz sem pa hvalil Boga za neskončno srečo, da sem v jedini pravi cerkvi, kateri jedini je dal sam Kristus svojega namestnika.

Pozdravljam vse znance in ostajam vaš

Janko Arnejc.

V Rimu, dné 17. aprila 1899.

Smešničar.

Ne nemškutari! „Koliko cenite svoje vole“, vpraša kupec na sejmu mladega gospodarja. „Undert fucen“ mu oni odgovori. Kupec se malo zavzame, a pokliče nekoliko prič ter našteje prodajalcu brez velikega barantanja sto in petnajst goldinarjev. Pa oni zrase, se jezi in kriči, da hoče imeti 50 in sto. — „Pa drugokrat po domače povajte“, dobi v odgovor.

visokega c. kr. deželnega šolskega sveta za Koroško od dne 2. avgusta leta 1875., števil. 1249, in zoper vse ukaze iste oblasti, s katerimi se nam vsiljuje nemški jezik

pritožbo

ter prosi kot postavni zastopnik onih, ki vzdržujejo navedeno šolo in pošiljajo svoje otroke vanjo:

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje naj blagovoli razveljaviti navedeni ukaz visokega c. kr. deželnega šolskega sveta za Koroško od dne 2. avgusta l. 1875., števil. 1249., ter vse druge ukaze, s katerimi se nam vsiljuje pouk v nemškem jeziku ter naj zapove, da se ima urediti enorazredna šola v Selah-Zell tako, da se bodo učenci v prvih treh letih poučevali le slovenski in na podlagi slovenskih učnih knjig; od četrtega šolskega leta pa se naj uči zraven slovenščine tudi nemščina kot učni predmet, tako, da se bodo otroci gledé jezikovnega pouka slovensko in nemško dobro brati in to, kar berejo, tudi razumeti in dobro pisati naučili, ter da stopi ta ukaz visokega c. kr. ministerstva takoj v veljavo.

Občinski odbor v Selah-Zell dne 23. vin. 1898.

Tomaz Olip l. r.,
župan.

Ivan Nagel l. r., Florijan Olip l. r.,

+ Tomaz Dovjak, + Janez Oraže, + Andrej Uznik, + Jožef Oraže, + Valentin Dovjak, + Franc Roblek, + Val. Uznik, + Lovrenc Piskernik za Blaža Mak, + Jernej Oraže za Simona Čertou.

Tomaz Olip, vseh podkrižanih imen podpisatelj.
Ivan Nagel, za vsa podkrižana imena priča.

Gospod c. kr. deželni šolski nadzornik! Blagovolite vse te postavnim potom sklenjene prošnje in pritožbe selske občine primerjati s podobo, katero ste Vi slikali v deželnem zboru o šolskih razmerah v Selah in kot razsodni mož morate pritrditi dokazani resnici,

1. da Selani s sedanjo dvojezično šolo nikakor niso zadovoljni, in

2. da slovensko šolo želi cela selska občina, ne pa kaka posamezna in to edina oseba.

Upamo, da bote tej opravičenej želji in postavno izraženej zahtevi prav kmalu vstregli. Mi od naše resnične in potrebne zahteve nikdar ne odnehamo; če treba, bodemo storili to, kar so delali neupogljivi vrlji Št. Jakobčani. Oglašali se bomo s svojo zahtevo pri vseh oblastnih in najvišje instance in trdno smo prepričani, da nas vztrajni boj za slovensko šolo pelje do vesele zmage, kajti na naši strani je resnica, pravičnost in — postava.

Dopisi prijateljev.

Iz Velikovca. (Nemščina.) V „Miru“ smo brali o „vzorno“ izrejeni velikovski nemški šolski mladini že zanimive reči! Skoraj neverjetno se nam je zdelo, da bi bilo mogoče, da šolar proti svojemu veroučitelju tako ravna. Brali smo, da sevé ne učé učitelji tako, a da drugače biti ne more, ker je v mestu veliko ljudstva socijaldemokratičnega mišljenja, veliko drugih je pa nemškourodovcev, ki v marsikterem oziru niso nič boljši, kakor rudečkarji; nevarnejši so, ker imajo denar in vpliv. Zdaj smo izvedeli zopet nekaj novega. Nedavno je imel nek duhovnik pot v Velikovec; prišedši nekoliko iz mesta, stal je s kmečkim človekom ob stezi, po kateri so prihajali šolarji iz velikovške nemške šole. Ker je šola v Velikovec nemška, morajo seve otroci vsi tudi nemški pozdravljati. Dostikrat se je že pisalo o tem pozdravljanju, kako nespametno je, da se deci cepi v glavo, česar ne ume. Tako smo pisali v „Miru“, tako so govorili naši poslanci v deželnem zboru. A deželni šolski nadzornik je trdil, da so Slovenci na Koroškem tako brihtni, da se vsako dete že v enem letu nauči popolnoma nemški, dà, tako dobro, kot se Nemeč nikdar ne nauči slovenski. A kakšna je velikovška nemščina, prepričal se je omenjeni duhovnik pri ti priložnosti. Sram nas je stvar zapisati, a kaj pomaga molk, rana mora na dan, gnjiloba se mora odpraviti! Veš bralec, kako pozdravljajo velikovski šolarji? Mimo dotičnega duhovnika jih je precej bežalo iz šole — brez pozdrava, jedna 10- ali 11letna deklica ga je pa pogledala in rekla „Leck mich in A...“!!! Kmečki človek, ki je zraven stal, je strmo gledal, otroka ni poznal, duhovnik pa si je delal svoje misli. Tako se učé otroci „kulture“ v Velikovec, ne od učiteljev, pač pa od drugih otrok! Kmetje, Slovenci, ali vam dopuščate, svoje otroke pošiljati v tako tovaršijo? Ko bi c. kr. deželni šolski nadzornik ne bil v deželnem zboru tako slovesno trdil, da vsi otroci znajo izborno nemški, sodili bi, da dekle ni umelo, kar je reklo, a šolskemu nadzorniku moramo vendar verjeti, da otroci znajo nemško, — znajo, a Bog se usmili ljudij, ki se učijo take nemščine!

Iz Pliberka. (Prvo sv. obhajilo.) Na belo nedeljo lanskega leta, kakor je svoječasno poročal „Mir“, so po prizadevanju preč. g. provizorja M. Ražuna, oziroma, ker je že preje zapustil Pliberk, preč. gosp. kaplana dr. Dav. Ehrlicha naši šolarji prvokrat bolj slovesno obhajali prvo sv. obhajilo. In istotako, ker prvi korak je bil že storjen, se je zgodilo na belo nedeljo letošnjega leta. Nad sedemdeset otrok naših šol, namreč iz Pliberka, Libuč, Šmihela in Vogerč (iz Božjega groba so bili

posebej tri tedne preje) se je ta dan zbralo ob 3/4 9. uri v praznični obleki v mestni šoli. Odtod so bili na čelu s cerkvenimi banderi prepeljani v mestno farno cerkev in vsi gledalci so zapazili, da se k tej slavnosti izbrani šolarji svojega srečnega dneva resnično veselé. V cerkvi je gosp. mestni kaplan Kramar daroval tiho sv. mašo in pred sv. obhajilom imel kratek slovenski in nemški nagovor, v katerem je razložil imenitnost in važnost onega dneva v življenju otrok. Po nagovoru so otroci z očitno in ginljivo pobožnostjo sprejeli v svoja srca sv. Rešnje Telo in po dokončani sv. maši so od svojih gg. katehetov dobili lepe podobe za spominek na dan prvega sv. obhajila. Naj bi vsa ta mladež svojemu Zveličarju vselej zvesta bila in ostala, potem bo njih bodočnost srečna.

Deželni zbor koroški

20. seja dné 20. aprila. Poleg že v zadnji številki imenovanih so se rešile v tej seji še sledeče točke: Obresti bode plačala dežela sledečim občinam za dolgove pri šolskih stavbah: Weitensfeld (15.500 gld.), Važenberg (1200 gld.), Št. Jakob pod Celovcem (4800 gld.) — Deželnemu odboru se naroča, naj posreduje pri vladi, da se bodo konji na Koroškem nastavljenega konjiškega polka tudi na Koroškem oddajali v zasebno uporabo.

21. seja dné 13. aprila. Zavod za gluho-neme v Celovcu je letos dežela prevzela v svojo skrb. Stroškov ima dežela za ta zavod 4098 gld. — Sprejme se predlog za varstvo tovarn, v katerih se izdelujejo kose in katere je hotel nakupiti nek žid Blumauer.

22. seja dné 14. aprila. Dovoli se več podpor za vzdrževanje cest.

23. seja dné 17. aprila. Deželni predsednik odgovarja raznim interpelacijam (vprašanjem), med drugim tudi oni o imenovanju častnih občanov v Medgorjah ter pravi, da spada to v področje občine, oziroma deželnega odbora. — Posl. Muriju odgovarja, da se je čas, ko se morajo drva itd. spraviti iz gozda, podaljšal do 1. junija. — Dovoli se več podpor.

Daljši razgovor je bil o preosnovi kobilarne v Osojah. Državna uprava je hotela kobilarno opustiti, kar bi bilo na veliko škodo deželi. Vladajo tam prav čudne razmere in jako slabo se ravna s kobilami in žrebeti. Pojasnoval je to poročevalec grof Lodron in več poslancev, zlasti krepko posl. Grafenauer, ki je dobro ožigosal in označil slabo gospodarstvo v kobilarni. Samo ta malomarnost je kriva, da kobilarna nazaduje. — Prošnja grebinjske občine za podporo ceste do Gruče se odkloni, ker občina v zadnjih dveh letih ni storila potrebno za cesto.

24. seja dné 18. aprila. Več predlogov deželnega odbora izročijo odsekom in dovolijo več podpor. — Deželnemu odboru se naroči, naj pri vladi posreduje, da ona plača onih 20.727 gld., katere bi morali plačati še mejaši za popravo škode, katero je Zila napravila l. 1896.

25. seja dné 19. aprila. Posl. Einspieler popravlja zapisnik 15. seje, v kateri ga je posl. Ghon nesramno napadal. — Trgovinski zbornici se dovoli 800 gld., da bodo prihodnje leto mogli nekateri koroški „strokovnjaki“ obiskati pariško razstavo (!). Radovedni smo, kdo so ti „strokovnjaki“ in kaj bo njih potovanje koristilo koroški deželi. — Sklene se postavni načrt, da bodo smeje občine za dostavljanje sodnijskih odlokov itd. pobirati dostavnino do 10 kr. — Nato reši se še več manjših predlogov in prošenj za podporo.

26. seja dné 20. aprila. Predlog o ustanavljanju gospodinjskih šol se izroči deželnemu odboru, da v zvezi z deželnim šolskim svetom poizveduje o potrebi in uravnavi takih šol. — Istemu se naroči, naj prosi vlado, da ustanovi v Celovcu žensko učiteljsko. — Prošnja, naj se začne uravnati Glina tudi v zgornjem delu, se odkloni. — Daljši razgovor je bil zopet o uravnavi Zilje. Krepko sta se potegovala za svoj okraj posl. Jan. Huber in Grafenauer, nasprotovala zlasti pl. Metnic in Černik. Več o tem o priliki. — Vlada se naprosi, da prenaredi okrajno šolsko nadzorstvo na Koroškem.

Novi čar.

Na Koroškem. (Na občni zbor!) Kakor kaže vabilo na prvi strani, bode občni zbor našega katoliško-političnega in gospodarskega društva v četrtek dné 18. maja. Ni treba posebej opozarjati na veliko važnost našega društva in zbora! Narodni in verski nasprotniki naši so nam napovedali brezobziren boj na vseh stranéh. Vseposodi nam odrekajo najvažnejše pravice. Zato pa je treba, da se odločno branimo, da se na obrambo pripravimo, o složnem postopanju posvetujemo. To naj se zgodi na napovedanem občnem zboru in zato veljaj vsakemu zavednemu koroškemu rodoljubi: Dne 18. maja v Celovec, na občni zbor

katoliško-političnega in gospodarskega društva! Nikdo naj ne manjka!

— (Novomašniki.) Letos bodo v mašnike posvečeni sledeči bogoslovci tukajšnjega semenišča: Iz III. leta gg.: Auernig Rudolf iz Emberga; Ebert J. iz Kremsbrükena; Mahrhofer Janez iz Grabštanja; Mikeln Šim. iz Črneč; Pšeničnik Jern. iz Libelič; Štefan Jož. iz Würmlaha. — Iz IV. leta gg.: Kayser P. iz Nagoda na Virtemberškem; Klimsch H. iz Borovelj; Loigge J. iz Grebinja; Mažir Fr. od sv. Ane na Krempergu na Štajerskem; Mlinar Al. iz Šmihela nad Pliberkom; Müller Martin iz Ogerskega; Neuwirther Fr. iz Oberhofs; Schwabl J. iz Mauterna na Nižje-Avstrijskem. — Med imenovanimi je 5 Slovencev.

— (Duhovske zadeve.) Prestavljena sta: g. Fr. Ott, kaplan v Wolsbergu, za provizorja v Dole; g. J. Gradl, kaplan v Šmihelu pri Wolfsbergu, v Motnico. Za provizorja v Motnici je imenovan tamošnji kaplan g. M. Thaller. — Razpisane so do 6. junija t. l. župnije Motnica, Baldramsdorf in Steinbihl.

— (Osebné novice.) Listi poročajo, da bode nadvojvoda Jožef Avgust prestavljen k huzarskemu polku v Celovec. — Vpokojeni c. kr. deželni šolski svetovalec dr. Jož. Gobanc je dobil naslov dvornega svetovalca. — Finančni ravnatelj Schwabe v Celovcu je imenovan za dvornega svetovalca. — Nadučitelj M. Nagele v Zgornjih Libučah je prestavljen v Železno Kaplo. — Na Dunaju je dné 26. t. m. umrl od kapi zadet znani politik in dolgoletni voditelj desnice, grof Karol Hohenwart, star 75 let. Svoje dni je bil tudi deželni predsednik na Koroškem.

— (Slovenskim šolam na Koroškem) v korist napravijo jugoslovanski dijaki v Pragi, zbrani v društvu „Šumadija“, dné 3. maja v krasnih Zofijinih dvoranah veliko jugoslovansko akademijo. Pokrovitelj hvalevrednemu podjetju je gosp. baron L. Rieger, znani češki prvak. Želimo najboljšega uspeha!

— (Sejmovi meseca maja.) Dne 1. Libeliče, Železna Kapla; 4. Podklošter, Labud; 8. Črna; 15. Grebinj; 23. Naborjet, Šmihel nad Pliberkom, Dobrlavas; 24. Beljak; 25. Kotlje; 29. Vrata, Celovec (glavni sejem).

— (Samomori.) Na Brezi pri Grabštanju se je dné 19. apr. obesil 31letni sin tamošnjega premožnega posestnika. Zakaj? se ne vé. — Dne 22. t. m. se je v Celovcu ustrelil inženir Pour iz Ljubljane. Pomanjkanje je uzrok samomoru. — Isti dan se je v Celovcu obesil nek laški delavec, star kakih 50 let. — V Grabljah pri Pliberku se je dné 23. t. m. obesil 23letni fant, rejenček p. d. Abrahama. Znamenje časa!

— (Drobiž.) Občinske volitve v Celovcu so se vršile minuli teden ob jako slabi udeležbi volilcev. Kakor smo že večkrat omenili, se Celovčani bôre malo zmenijo za mestno gospodarstvo in tako ostane na „rotovžu“ tudi po novih volitvah vse pri starem: stari mestni očetje, staro sovraštvo do Slovencev, stari dolgovi itd. — Trojčke je povila dné 12. apr. Ana Walker v Radencah pri Šmohoru. — Dne 16. t. m. sta fanta A. Mostnar in J. Korenina v Pudlah pri Libeličah s puškami, katere sta malo dnij prej bila ukradla, igrala. Puška se je sprožila in fant Mostnar je nevarno ranjen. — V Činovičah pri Mariji na Zilji je utonila 3letna hčerka bajtarja Franka v škafo vode, ko jo je pustila mati samo doma. — Novo kmetijsko podružnico bodo ustanovili v Št. Štefanu ob Zilji.

Na Kranjskem. V Ljubljani je umrl svetovalec višjega deželnega sodišča K. Pleško, znan narodnjak. — Pravil zveze slovenskih županov vlada ni odobrila. — Reški veletržec g. Josip Gorup je kranjski deželni vladi izročil 30.000 gld., da se napravi ustanova za slovenske trgovske akademike. Napravijo se 4 mesta po 300 gld. — Tudi v Ljubljani so imeli minuli teden dopolnilne volitve za mestni zbor. Po strastnem boju je zmagala „Národ“-ova stranka.

Na Štajerskem. Nemška večina v dež. zboru Slovencev noče privoščiti niti trohice narodnih pravic. Ko je odklonila tudi predlog dr. Dečko-ta, naj se napravi v Št. Juriju ob južni železnici meščanska šola, so slovenski poslanci zapustili deželni zbor. Isto so storili drugi dan i nemški konservativni poslanci in tako je deželni zbor postal nesklepen. — V Gornji Radgoni je zmagala pri občinskih volitvah posilni-nemška stranka. Žalostno! — Delavsko podporno društvo ustanovijo v Marenbergu. Dobro! — Dne 14. t. m. prinese Ana Nedog, viničarka v Okoslavskem vrhu, župnije Sv. Juriju ob Ščavnici svojemu možu, ki je hojko podiral, južino; hojka pade, svrž zadene ženo po glavi in jo pri priči usmrti.

Na Primorskem. Kako se godi Slovanom v Istri, je dosti znano. Ne privoščijo jim nobenih pravic ne brezobzirna laška večina, ne c. kr. vlada. Zató tudi deželnim poslancem slovanskim ni mogoče sodelovati v deželnih zborih. Da ugovarjajo

onim krivicam in se zjedinijo o odločnem skupnem postopanju, so se zbrali deželni poslanci dne 24. t. m. na skupno posvetovanje v Trstu. Želimo najboljšega uspeha!

Vabilo

k romanju Slovencev v Sv. deželo.

Že od nekdaj so se kristjanje s posebnim spoštovanjem ozirali na one kraje, v katerih je bival naš Odrešenik, v katerih je on doprinašal čudeže, katere je slednjič posvetil s svojo krvijo. Koliko kristijanov je srčno želelo romati v one svete kraje? Toda radi prevelike daljave in s to združenimi ogromnimi stroški, zaradi raznih ovir je bilo le majhnemu številu kristijanov mogoče to romanje izvršiti. Vsled raznih ugodnih okoliščin je to potovanje dandanes mnogo olajšano, zlasti ako se združi večje število romarjev in se v ta namen najme posebna romarska ladija. Na ta način se je lansko leto vršilo romanje Tirolcev v Sv. deželo.

Ker se je romanje Tirolcev jako ugodno izteklo in to z razmerno jako nizkimi stroški, tedaj je gotovo opravičena želja, da se tudi našemu vernemu ljudstvu ponudi prilika v večjem številu romati v Sv. deželo.

Verni Slovenec je vedno rad romal na Božja pota, zaradi tega se tudi trdno nadjamo, da se oglasi toliko število romarjev, da bo mogoče prirediti

prvo veliko romanje Slovencev v Sv. deželo.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1899.

Oton pl. Detela, deželni glavar, predsednik; Fran Povše, deželni in državni poslanec, podpredsednik; Ivan Rozman, č. kanonik; Anton Koblar, tajnik; Dr. Vinko Gregorič, primarij; Karol Pollak, veletržec; P. Hugolin Sattner, župni upravitelj; Ivan Vrhovnik, mestni župnik; Anton Zupančič, profesor; Alojzij Stare, blagajnik; Josip Jeglič, trgovec; Ivan Sušnik, kanonik, namestnik; Martin Malenšek, mestni župnik; P. Angelik Hribar, frančiškan; Simon Pogačar, zasebnik; Josip Benkovič, prefekt v Alojzjevišču.

Pogoji in program

romanja Slovencev v Sveto deželo.

1.) Romanje v Sv. deželo se bode vršilo, ako se začasno zglašijo približno 500 romarjev. Da bode mogoče za popotovanje potrebno pravočasno oskrbeti, naj se romarji pri svojih župnikih zglašijo vsaj do 31. maja. Na pozneje oglašene se ne bo moglo ozirati. Izpolnjene zglasnice naj p. gg. župniki takoj dopošljejo odboru v Ljubljano.

2.) Sprejemajo se samo moški romarji. Razmere in bivališča v Jeruzalemu niso še toliko urejene, da bi se zamogle tudi ženske v večjem številu romanja vdeležiti.

3.) Romanje v Sv. deželo priredi sicer Ljubljanska škofija, vendar pa se vabijo k tej vdeležbi tudi Slovenci iz sosednjih škofij. Č. gg. sosednjih vladikov in se vabijo, da zaosnujejo podobore, kateri naj stopijo v zvezo z osrednjim odborom v Ljubljani in na ta način pospešujejo zglasitev romarjev.

4.) Cena za popotovanje znaša v prvem razredu 170 gld., v drugem razredu 130 gld. Vdeleženci plačajo precej pri zglastvi 10 gld. pristopnine, preostalo svoto pa v enem ali dveh obrokih vsaj do konca junija. Na železnici bode vdeležencem prvega razreda drugi vozni razred, in vdeležencem drugega razred vozovi tretjega razreda na razpolago.

5.) Ako kdo pozneje od nameravanega popotovanja odstopi, zapade pristopnino 10 gld. Druga vplačana potnina pa se mu vrne, ako se zglašijo mesto njega drug romar. V slučaju resnično dokazanega zadržka se mu bode potnina po končanem popotovanju vrnila, ako se bode kazal kak prebitek.

6.) Za vplačano svoto preskrbi odbor romarjem vožnjo iz Ljubljane v Jeruzalem in nazaj v Ljubljano z vso hrano, pijačo in prenočiščem, oskrbi vodnike, darila itd. Romarji nimajo med potom nikakih stroškov, razun kar hoče vsakteri za nakup spominkov, za kak izlet izven programa itd. potrošiti.

Iz svojega bivališča v Ljubljano k skupnemu vlaku in potem po dovršenem romanju iz Ljubljane zopet na svoj dom potuje vsakdo na lastne stroške. Romarji, slučajno bivajoči ob progri med Ljubljano in Trstom, vstopijo, oziroma izstopijo seveda lahko med potoma.

7.) Potovanje se bode vršilo prve dni meseca oktobra in bode pri ugodnem vremenu trajalo približno 21 dni, in sicer vožnja iz Ljubljane preko Trsta do Jafe 7 dni. Iz Jafe v Jeruzalem, bivanje v Jeruzalemu in okolici (5 dni) in nazaj v Jafu 7 dni. Izlet iz Jeruzalema v Nazaret in k Jordanu ni radi obilnega števila romarjev v skupnem programu.

8.) Ker romanje nima namena, da bi se kdo s tem okoristil, sodelujejo vsi odborniki brezplačno.

9.) Vsak romar dobi brezplačno knjižico s popisom sv. krajev, katera mu služi ob enem tudi kot molitvenik. Nadalje dobi vsakteri romar legitimacijo, katera mu služi v potrdilo, da je ud romarske družbe.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1899.

Odbor.

Opomba. Za Koroško posreduje tudi uredništvo „Mir“-a v Celovcu.

— Svarilo pred ponarejenjem in pojasnilo glede ponarejenih užitnin, od katerih zavisi naš najdražji zaklad, naše zdravje, to je vsakega nujna dolžnost. Spominjali se bode, s kakim velikim vspehom so začeli rabiti pred nekaj leti Kathreiner Kneippovo sladno kavo in jo pozdravili največji izvedenci v zdravstveni stroki. Ker dobi ta kava s tem, da se jo na poseben iznajdljiv način proizvaja, duh bobove kave, se na ta način že sam na sebi dobri okus izboljša in

poveča. Začeli so pa to kavo takoj ponarejati in jo skušajo še danes v podobnih zavitkih in pod sličnimi imeni vsiljevati občinstvu, največkrat na ta način, da prodajajo na vago navaden pržen ječmen ali žgan slad pod imenom „sladna kava“. Svariti moramo torej nujno pred vsakim ponarejanjem tega pristnega izdelka, kateri se prodaje le že v povsod znanih belih izvornih zavitkih z varnostno znamko „župnik Kneipp“ in z imenom „Kathreiner“, ki se torej ne more in ne sme nikoli prodajati „na vago“.

Listnica upravištva.

G. Primož Partl na Jesenicah: Naročnina je plačana do konca t. l. Lepa hvala!

G. M. K., zasebnica v Prevaljah: Prejeli smo 1 gld. naročnine ter ta znesek vpisali za prvo polovico, t. j. do konca meseca junija t. l. Na dolgu pa je tudi še naročnina za preteklo leto v znesku 2 gld.

Vsprejemem takoj

v svojo trgovino poštenega in čvrstega fanta iz dežele kot trgovskega hlapca.

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse št. 7.

Učenca

ki zna dobro pisati, računati in brati, sprejme takoj v svojo trgovino z mešanim blagom **Vid Mory,** trgovec v Šmihelu nad Pliberkom.

Prodá ali v najem se dá

mutni mlin z gostilno in lepo obkroženo kmetijo. Prodá se takoj. Kupni pogoji so ugodni. Kje? pové upravištvo „Mir“-a.

Hiša na prodaj.

Jože Lačein, p. d. Sušnik v Toprijah pri Dholici, pošta Poreče ob vrbskem jezeru, prodá svojo hišo.

Matija Planko

v Celovcu, Salmstrasse št. 6.

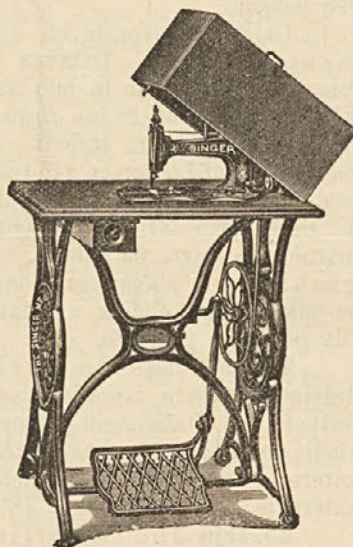
priporoča svojo veliko zalogo

šivalnih strojev

najboljših vrst črevljarjem, krojačem in šiviljam po najnižjih cenah ter je prodaja tudi na obroke. — Dalje ima v zalogi vedno na izbiro

železne blagajnice

raznih velikostij, varne proti ognju in tatovom. — V svoji delavnici popravlja po nizki ceni vsakovrstne šivalne stroje in kolesa.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXII. c. kr. državna loterija.

Za skupne vojaške dobrodelne namene.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 12.728 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčujejo dohodki c. kr. loterije.

Žrebanje je nepreklicno dne 15. junija 1899. leta.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I., Riemergasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Išče se učenec.

Podpisanec želi sprejeti koroškega Slovenca, dečka boljše vrste, kakih 15 let starega in krepkega, ki bi imel veselje izučiti se v milarstvu (Seifensiederei). Učiti bi se moral tri leta in bi imel hrano ter stanovanje v hiši brezplačno. Če bode zanesljiv in priden, napravi se mu tudi potrebna obleka in kedar se bode izučil, ostane lahko pri podpisaneu v službi kot pomagač z dobro plačo.

Ponudbe sprejema **Ignacij Fock,** milar v Kranju na Gorenjskem.

Služba cerkovnika in organista

na Gozdanjah (pošta Vrba na Koroškem) se takoj oddá. Več pové farno predstojništvo na Gozdanjah.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi posamezni kosi z obratno pošto razpošiljajo, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy,

lekar pri rotovžu v Ljubljani,

priporoča sledeča zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Skatlja 21 kr., 6 skatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrane krogljice, 1 skatlja 40 kr., 3 skatljic 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztopljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljuje drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljiv. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!